

Goriško.

Učiteljsko društvo za sežanski šolski okraj je zborovalo dne 3. oktobra v Dutovljah. Udeležencev je bilo poleg precejšnjega števila članov tudi nekaj tovar. gostov iz Tolminskega in tržaške okolice.

Po nagovoru in pozdravu predsednikovem je pozdravil navzoče v imenu „Učit. društva za tržaško okolico“ tudi tovariš Ferluga. Nato se je prečital in overil zapisnik zadnjega zborovanja.

Referat „Tehnika“, ki nam ga je podal tov. Anton Merič, je bil kaj interesanten, temeljit in zato jako marljivo sestavljen. Zbudil je največjo pozornost vseh navzočih. Zaradi prevelike obsežnosti bo referat nadaljeval pri prihodnjem zborovanju.

Zvršetkom se je referentu izreklo laskavo priznanje ter čestitalo od strani navzočih tovarišev in tovarišic.

Končno se je razpravljalo tudi o novoustanovljenem društvu „Kršansko-mislečih učiteljev v Gorici“ ter stavilo različne resolucije in predloge. Sprejele so se soglasno sledeče:

1. Učiteljsko društvo za sežanski šolski okraj, zbrano v Dutovljah 3. oktobra 1907., pomiluje vse kolege in kolegije, ki pod krinko kršansko-mislečega učiteljstva lezejo v jarem odvisnosti stare, že davno pokopane šole.

2. Vsak član „Kršansko-mislečih učiteljev v Gorici“ je kot član našega društva izključen.

3. Vsa vabila naj se odslej naslavljaajo na šol. vodstva namesto na posamezne člane.

4. Vsa vabila in društvena poročila naj se kolkujejo z narodnim kolkom družbe sv. Cirila in Metoda.

5. Društvo bodi član „Glasbene Matice“ v Ljubljani.

6. Blagorodnemu g. Ant. Rebeku, c. kr. namest. svetniku v Sežani se čestita na novem imenovanju.

Slednjič se je izvolilo v odbor za politiško organizacijo in izvenšolsko delovanje sledeče tovariše: Anton Berginec, Anton Kosovel, Josip Ravbar in Franjo Vendramin.

Nato se je zborovanje zaključilo.

Politiški pregled.

* **Državni zbor.** Državni zbor je sklican k zopetnemu zasedanju na dan 16. t. m.

* **Dalmatinski deželni zbor.** V debato o šolskem proračunu je posegel dr. Trešić, ki je označil šolsko metodo kakor pogrešeno, češ, da je refleks nemške metode, in očital je vladi, da se noče ozirati na uspehe pedagogije v Hrvaški. Govoril je tudi o potrebi gozdarske, rudarske in posebno ribarske šole. — Posl. Biankini je predlagal ustanovitev ambulantnih tečajev za analfabete. Navedel je grozno dejstvo, da je od 600.000 prebivalcev 468.361 analfabetov; po Anderličevi metodi pa je možno tudi odraslega človeka v dveh mesecih naučiti čitati in brati. — Posl. Čingrija, referent finančnega odseka, je prečital proračunsko poročilo za l. 1907. Skupna potreščina za to leto znaša K 1.974.841. — Vladni poročevalec je povedal, da bo treba nad 1 milijon podpore v svrhu gospodarskega izboljšanja Dalmacije.

* **Štajerski deželni zbor.** Posl. Vošnjak je utemeljeval svoj predlog, s katerim se deželnemu odboru naroča, naj prouči vprašanje zaradi spremembe § 63. državnega šolskega zakona, da se občine razbremenene pri ustanavljanju novih šol ter naj nekaj stroškov prevzameja država in dežela. Predlog naj deželni odbor poroča o tem v prihodnjem zasedanju, se je naročil združenima finančnemu in naučnemu odseku.

* **V istrskem deželnem zboru** so poročali v seji 4. t. m. o ureditvi učiteljskih plač: I. kategorija 1920 K; II. kategorija 1680 K; III. kategorija 1440 K. Kvinkvenijev 6. — Zahtevalo se je pri namestništvu poseben urad za Istro.

* **V nižjeavstrijskem deželnem zboru** so dali deželnemu odboru nalog, naj stopi v stik z vojnim ministrom v svrhu agrarnih kurzov za vojake v aktivni službi.

* **Narodnosti in volilna pravica na Ogrskem.** Na Ogrskem se vodi živahna agitacija za splošno volilno pravico. To agitacijo so vodili doslej poglavitno socialisti, a zaostale niso tudi narodnosti zlasti v poslednjem času je opazati živahno gi-

banje. — Pred par dnevi je narodnostni klub v Budimpešti imel svojo prvo sejo, na kateri se je govorilo o dosedanjem delovanju. Doslej se je vršilo nič manje nego 120 shodov za splošno volilno pravico, a vršilo se jih bo še 200. Seveda jih madjarske oblasti ovirajo v tem, kjer morejo ter prepovedujejo shode brez vsakega razloga. Poslanei so sklenili, da izpregovorijo v zbornici o tej stvari. Opazilo se je, da ni bilo v seji nobenega sbrskega radikalca.

* **Program tretje dume.** V program tretje dume sodi tudi reforma občinske in mestne uprave. Vlada se namerava pri teh reformah strogo držati reakcionarnih načel. Nadalje javljajo iz politiških krogov, da ima predsednik druge dume Golovin, tudi sedaj nade, da postane predsednik tretje dume.

* **Statistika jezuitskega reda** podaja vrlo zanimive podatke. Po tej statistiki je v petero asistencijah v Italiji 1922 Jezuitov, na Angleškem 2754, na Francoskem 3087, na Španskem 3414, v Nemčiji 4336 Jezuitov. — Pri tem treba pomisлити, da asistencijo angleško obsega ne le Anglija, ampak tudi vse kolonije, asistenco špansko vsa Južna Amerika, dočim obsegajo asistenco nemško Nemčija, Avstro-Ogrska, Belgija in Holandska. Na Avstro-Ogrsko odpada 900 Jezuitov.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta so zložili udeleženci letošnjega risarskega tečaja 6 K s pripomoju, da prevzamejo pri zgradbi konvikta vsa slikarska in plesarska dela. Gospa Marija Kiferle iz Medvod od prodanih knjižic: „Slovenska abeceda“ za ženska ročna dela 5 K. Tov. Josip Bertok iz Sp. Škofelj 4 K kot preostanek „taroka“.

Letnino za učiteljski konvikt sta plačala tov. Ivan Kvarin tov. Bogdana Žizek od Sv. Martina v Rožni dolini pri Celju. Hvala!

Tovariši in tovarišice, sezajte pridno po Žirovnikovih Narodnih pesmih za šolsko mladino!

Ker niso mogočni, hočejo biti smešni. „Slomškova zveza“ hoče pri razpisih učiteljskih mest priporočati krajnim šolskim svetom v prvi vrsti Slomškarje, potem pa tudi nas. Mi seveda s primerno zahvalo odklanjamo to klavno priporočilo, nasproti temu pa priporočamo brumnim Slomškarjem, na rajši posredujejo pri oddaji mežnarskih služb in pri oddaji služb farovških kuharic. Slomškarji in ti sodijo kategorično skupaj, mi in Slomškarji — pa ne.

Dodatek k razdelitvi učiteljev. „Slovenec“ je razdelil učitelje, ki ne spadajo k Slomškariji, na šest razredov. Razdelitev Slomškariji bi bila primeroma ta: 1. Neznajnejši. 2. Koristolovci. 3. Terejali in terejalke. „Slovenec“ ta razdelitev ne bo morda všeč, a mi mu priporočamo z mirno vestjo, da naj vse tri kategorije prizna, ker je to najprimernejša razdelitev poleg one, ki smo jo imenovali zadnjič.

Kaj rečejo na to naši nemški, napredni tovariši? Kakor znano, hodi zastopnik Nemcev v dež. šolskem svetu kranjskem s klerik lei. S pomočjo tega bodo klerikaleci prizadjali kdovekoliko krivic učiteljstvu. Kaj porečejo k temu nemški kolegi, ki jim je isto geslo kakor nam: Napredek in svoboda! Kako pa se strinja sedaj to s stanovsko zavestjo, če njih politiški somišljenik pomaga zatirati učiteljstvo?! Po tej poti ne pridejo nemški kolegi do svojega smotra, t. j. do svobodne šole.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani bi bila rada deležna tudi letošnje vinske trgatve. Znano nam je, da trpi vinogradnik veliko truda, znoja in žrtev, preden spravi pod streho svoj pridelek. Ko pa je to storjeno, je pozabljen trud in se veseli sadu svojega dela. Tu pa naj se spomni tudi velikega narodnega delavca, naše „Družbe sv. Cirila in Metoda“, in pevajoč v hramu, položi dar slovenski prosveti, ki jo ustvarja naša družba.

Družba sv. Cirila in Metoda razpolaga z večjim številom računskih listkov za gostilničarje in trgovce z napisom: „Mal položi dar domu na altar“, 2 vinarja se vračunata za „Družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“. Narodni gostilničarji in trgovci bi z uporabo teh listkov izdatno koristili našim slovenskim namenom, zato se pa nađejamo, da si jih naroče v

pisarni „Družbe sv. Cirila in Metoda“ vsi, ki mislijo in čutijo narodno.

Izplačevanje plač ljudskošolskemu učiteljstvu. Deželni šolski svet kranjski je sporazumno z deželnim odborom sklenil, da se bodo plače učiteljstva, ki se plačujejo mesečno vnaprej, izplačevale odslej že zadnji dan prejšnjega meseca, če je na 1. dan meseca nedelja. Izvzet je samo 1. januar, in ni mogoče dobiti plače pred tem dnevom.

Osebnosti na Kranjskem. Za provizorično učiteljico na Gorenji Kiki je imenovana Friderika Hafnerjeva, za provizoričnega učitelja v Gribljah je imenovan Franc Kalan, doslej na Bledu. Za suplentko v Trsteniku je imenovana Ivana Logarjeva, za suplenta v Jesencah je imenovan Jožef Zicherl, za provizoričnega učitelja v Poljanah je imenovan Jožef Rom, za provizorično učiteljico v Koritnici je imenovana Katarina Vilharjeva. — Začasni učitelj v Dobropolju je postal Pavel Ločnik. Provizorična učiteljica na trirazrednici v Prečni je postala Angela Zurbčeva. — Absolvirani učiteljski kandidat Josip Wagner je imenovan za provizoričnega učitelja v Spodnji Šiški. Suplent v Dobrem polju Valentin Ivanuš je imenovan za provizoričnega učitelja istotam. Absolvirana učiteljska kandidatinja Katarina Migličeva je imenovana za provizorično učiteljico v St. Jurju.

Roditeljski večer je bil dne 29. septembra t. l. v sobi III. razreda v Begunjah nad Cerknico. Šolska soba je bila napolnjena samih staršev vsolanih otrok iz vseh vasi. Govoril je tov. nadučitelj M. Kabaj nekaj o odgoji sploh, specialno pa o detinski dobi do šolske dobe. Svoj govor je podprl z raznimi zgledi iz otroškega življenja. Posebno zanimivo je bilo podavanje o pogubljenih nasledkih slepe ljubezni staršev. Koncem razprave je omenil govornik ob kratkem razne razvade in napake pri šolskih otrokih na poti iz šole in v šolo. Razpravljala se je tudi redna hoja v šolo. Starši so posegli živahno v razpravo. Vsakemu je bilo na prosto dano povedati to, kar se mu ni zdelo prav. Nerazdeljen pouk je bil koncem razprave spoznan in odobren kot posebna dobrotica za sedanje čase na kmetih. Starši so bili s predavanjem in raznimi pojasnili jako zadovoljni in hvaležni. Obljubili so, da bodo prihodnje leto o tem času zopet radi prišli poslušat predavanje o šolski dobi. Roditeljski večeri so za razvoj šolstva res silno potrebni in tudi jako koristni.

Novo šolsko poslopje za višjo dekliško šolo, oziroma za dekliški licej v Ljubljani so slovesno otvorili dne 4. t. m.

Za vadniškega učitelja na c. kr. učiteljskem v Mariboru je bil predlagan tudi slovenski prosilec g. Hinko Družovič, a tudi ta je propadel, čeprav ima izkušnjo za petje in glasbo in tudi izkušnjo za meščanske šole ter je izvrsten metodik in pisatelj, kar je pokazal z znamenitim delom „Posebno ukoslovje petja v ljudski šoli“, ki ga je lani izdala „Slov. Šol. Matica“. — Toda Slovenec nima sreče! A kriva je temu ne le neodločnost in brezbriznost naših politikov, temveč celo njih popolno nerazumevanje važnosti učiteljskega stanu, kar kaže naš današnji članek „Nadsvetniško in učiteljsko mesto“.

Iz Dol pri Litiji nam poročajo, da so 26. dne meseca kimavea t. l. blagoslovili in otvorili novo šolsko poslopje. Svečanosti se je udeležilo poleg gosp. c. kr. nadzornika Ljudevita Stiasnega trinajst gospodičen tovarišic in gospodov tovarišev iz sosednjih krajev. Bil je lep dan. Z mlajev in šolskega poslopja so vihrale narodne in cesarske zastave. Okolo devete ure dopoldne se je zbrala šolska mladež pred novim šolskim poslopjem. Došlo je tudi nekaj občinstva. Gotovo bi ga bilo več, da ni bil dan blagoslovljenja in otvorjenja delavnik. Ob deveti uri je g. župnik Václav Filler blagoslovil novo šolsko poslopje. Po blagoslovu je bil nagovor in maša. Nagovor gospoda župnika je bil vznesen in jako izpodbuden z ozirom na stik doma in šole. Pri slovesni maši so peli g. tovariši kaj lepo. Po maši se je zbrala šolska mladež in njeni roditelji v drugem razredu. Tu je bil slavnosten govor, ki ga je govoril gospod nadzornik. Govor je bil krasen in zasnovan tako, da ga je lahko razumela šolska mladež in tudi njeni roditelji. Po slavnostnem govoru pa smo potovali v večni Rim. Na potovanju so nas spremljali gospod nadzornik, gosp. Bant in skioptikon. Da je bilo potovanje zanimivo, temu porok bil je gospod nadzornik, znan po svojih potovanjih in spisih tudi širši javnosti. Po potovanju pa je bila

šolska mladež pogoščena. Za pogostitev imata največ zaslug gg. Novak in Polák. Nato pa se je razvila živahna zabava, katere so se udeležili na večer tudi nekateri domačini, med katerimi smo videli tudi g. podjetnika Vertačnika. Škoda, da je čas tako hitel. Končno smo se morali razstati. Ostane pa nam upanje, da se v doglednem času zberemo zopet v krasni plininski vasi. Zakaj obljubilo se nam je, da se ob ugodni priliki priredi šolska veselica, pri kateri se bo pokazalo, da v hram prosvete sezidani denar ni mrtev, temveč nam nosi stoterne obresti v obliki izomike. Med brzojavkami, ki so nam došle na dan blagoslovljenja in otvorjenja, bodi omenjena posebno ona g. Ivanetiča iz Bosne.

Risarske opazke. Moderno slikanje po naravi zahteva spretnost pri mešanju barv. Učenec mora vedeti, da modra in rumena barva napravita zeleno, rdeča in modra — vijolično, rdeča in rumena pa žolto ali pomerančno. Začetniku to najbolj pojasni in v spomin vtisne barvni venec. Le na šolah, kjer učitelj dobi že izurjene risarje, tega ni treba. — Pri elementarnem perspektivnem risanju je neobhodno potreben perspektivni aparat, ki ga zahteva tudi še veljavna uradna instrukcija za risanje iz l. 1874. Da vse staro ne smemo zametavati, je tudi dokaz jako hvaljena Lukas-Ullmannova zbirka modernih risb, ki pa na prav mnogih mestih živo spominja na Eichlerjevo. Vsi novejši pripomočki za perspektivno risanje (n. pr. okvirčki z izrezo) ne dokažejo začetniku tega kakor perspektivni aparat, na katerem se tudi lahko pokažejo vidni (svetlobni) trakovi. Slehrno persp. pravilo naj se učenec pojasni s persp. aparatom in popolni z zgledi iz narave. Mehanična obravnava perspektive brez aparata nikakor ne zadostuje višjim razredom. Ako smo tudi vneti za napredek, ne zametujmo vse staro, če je dobro. Za vsa perspektivna pravila napravimo modele (podobne persp. aparatu), na katerih učenci vidijo ne samo predmeta in perspektivne podobe, ampak tudi vse vidne trakove, napeljene skozi podobišče, ki določijo konturne poteze perspektive podob na podobišču. Učenci tukaj natanko vidijo, kako nastane persp. podoba na podobišču; drugi pripomočki tega ne pokažejo. Gotovo je dobra vaja za začetnike, ako tudi vse to narišejo, kar vidijo na persp. aparatu, oziroma na omenjenih modelih. Perspektivni aparat je torej za elementarno persp. risanje tako potreben, kakor računski stroj za elementarno računstvo. To utajiti, menda tudi ne bo izkušal kak polovičarski profesor iz Jene v svoji „Wichtigmacherei“. —

Učiteljske izpremembe na Štajerskem. Za nadučitelja v Hajdini je imenovan učitelj Jos. Vezjak od Sv. Urbana. — Za učitelja na deško okoliško šolo v Ptujju je imenovan Vinko Šerona od Sv. Barbare v Haložah. Stalna učiteljica v Šmarju pri Jelšah je postala ododna suplentinja Pavla Jakličeva.

Umrl je v Gorici g. Ivan Širca, nadučitelj v pokoju. Pokojni je služboval dolgo časa v Cerknem, potem v Bolcu in končno v Tolminu, kjer je ostal vsem v dobrem spominu. — Šele malo časa je užival pokojnino v Gorici in že ga je pograbila neizprosna bela žena. — Sin Ernest je c. kr. vajnični učitelj.

Preizkušnje za usposobljenje za ljudske in meščanske šole se prične v Gorici dne 4. prih. m. ob 8. uri zjutraj. Prošnje je predložiti ravnateljstvu c. kr. izpraševalne komisije v Gorici najkasneje do 20. t. m.

Imenovanje. Cesar je imenoval privatnega docenta na dunajskem vseučilišču, dr. Josipa Plemlja, za izrednega profesorja matematike na vseučilišču v Černovicah. G. dr. Plemlj je doma z Bleda.

Novo šolsko poslopje dobi Polšnik pri Litiji za dvo-razrednico; v St. Jurju pod Kumom je dograjena trirazredna ljudska šola.

Zaradi škrlatice so zaprli v Gorici vse ljudske šole in otroške vrte. Zaprli so tudi 1. in 2. razred na gimnaziji in realki.

V Celju namerava „Katol. podporno društvo“, ki vzdržuje zavod šolskih sester, s pomočjo dobrovoljnih doneskov osnovati gospodinjstvo šole.

Državna zveza posredovalnic za delo v Avstriji prične na Dunaju svoje zborovanje.

Trgovski tečaj za deklice. Doznajemo, da je nameštništvo podelilo šolskim sestram pri sv. Jakobu v Trstu dovoljenje, da otvorijo trgovski kurz za deklice. Kurz se otvori dne 15. oktobra in bo trajal 9 mesecev.

Zdravniki za umobolne so se dne 4. t. m. sestali na Dunaju na kongres.

Osebnost. Minister za nauk in bogočastje je premaknil vadniškega učitelja in okrajnega šolskega nadzornika za Trst in okolico, g. Ivana Nekermana, v IX. činovni razred.

Panorama Kosmorama. Ta teden je razstavljen Grška z nje mesti in morskimi lukami, Korfu s slikovito okolico; razne palače z impozantnimi vhodi. Zabavno in poučno za vsakega obiskovalca! Prihodnji teden bo razstavljeno „Kopališče ob Baltskem morju in okolica“.

Iz Vojnika poročajo: V nemško prisiljeno trirazredno ljudsko šolo so vstopili na novo v prvi razred celi štirje novinci! To je vsekakor veliko in govori dovolj jasno, kako potrebna je pri nas ta nemška šola. Pove nam pa tudi, kar nas prav veseli, da je naše ljudstvo začelo izpoznavati, kaj je prav in kaj ne, da je uvidelo, katera šola je slovenski mladini v korist in katera v škodo. — V slovenski šoli so razredi prenapolnjeni. Letos se je postavno razširila ta šola v šestrazrednico, kar je našemu kraju lahko v čast in ponos. Želimo le, da bi nam slovenska šola vzgajala mladino v pravem duhu, v odkrite, razvite značaje, kakor jih zahteva današnje življenje.

Nameščanje učiteljev v ptujskem okraju. Pišejo nam iz Ptuja: Če se hočeš potegovati za katerokoli učiteljsko mesto v ptujskem okraju, obleci frak in kar naravnost jo udari v Strašilovo šnopsarijo na Breg. Tam zagledaš v družbi raznih sumljivih obrazov boljše oblečenega možička, ki svojim visokim gostom jecljaje priporoča nemščino in — šnops. To so gospod Strasschill: najodličnejši in najdelavnejši član okrajnega šolskega sveta, lastnik privilegija, nameščati učitelje ptujskega okraja, lastnik štirih šnopsarij — na Bregu, na Ptuj, v Mariboru in v Leskovcu — ter znamenit, a nekoncesijoniran — kemik. Sredi te čedne družbe se suče, prijazno se smehljaje, majhna napihnjena gospa, ki toči in ponuja v slovenskem jeziku neko brozgo iz špirita in vode. To je gospa Strašilova. Bila je svoje dni rahločutna učiteljica, a sedaj je navdušena in spretna prodajalka šnopsa. Ponižno se bližaj milostivi, globoko se prikloni, poljubi ji roko ter se ji dostojno predstavi. Če se boš lepo vedel, odvede te h gospodu ter te tudi tam priporoči. Bodi prepričan, da tvoja predstava ne bo ostala brezuspešna, zlasti ne, če si gospodu soprogu obenem obljubil in si voljan podpisati reverz, da boš na svojem novem mestu deloval v nemškem duhu in „daß du als Oberlehrer deine Schule in zwei Jahren ganz deutsch machen wirst.“ Če si vdovec, pošlji povrh svojo izvoljeno nevesto prosjačič k omenjeni dvojici in ne bo ti žal; če želiš biti nameščen na okoliški šoli, zataji svoj običajni „Na zdar!“, idi na Breg, se postavi pred Strašilovo šnopsarijo ter tam trikrat glasno zakliči: „Heil Bismark!“ in rešena bo tvoja grešna duša. Uspehi ne bodo izostali: če v kraju, kjer si nameščen, marljivo širiš „Stajerca“ in ob volitvah za Orniga agitiraš; če seješ prepir med ljudstvom in kolegi; če hodiš z mestnimi hajlovci na lov in se z njimi bratiš; če v nemških družbah, kamor pridno zahaja, namenoma denunciraš svoje značajne kolege, ki bi ti pa pri nameravanih kompetencah utegnili biti nevarni. Na drugi strani pa plazi po farovžih in se hlina kot narodnjaka in vernega učitelja. Za šolo se ti ni treba dosti brigati, kolegialnost pa pusti kar v stran, „diese hört sich ja bei der Kompetenz so auf.“ Samoobsebi je umljivo, da imaš večkrat zahajati v Strašilovo gostilnico na Breg in tam narediti primerno ceho. Pazi pa pri tem, da ne prideš pri nadnatarju in Strašilovem naddvorniku Žanu v nemilost, sicer so vsi tvoji koraki zamen. Tako postopaj in v slučaju kompetence ti je mesto zasigurano. Če ti pa vendar ne gre vse tako gladko kakor želiš, ker ti je morda na poti mnogo starejši in tudi zaslužnejši kolega, ki že več let slušbuje v kraju, kamor ti kompetiraš, idi zopet k Strašilu in razkrij mu svoje bolečine. Strašil bo srdito udaril z nogo ob tla in rekel: „Wir werden sehen, ob sie ernannt werden oder nicht!“ — Šel bo naravnost k Ornigu, Ornig se bo peljal v Gradec, in za nekaj dni imaš dekret v rokah. Postal si „poštenim potom“ nadučitelj, a tvoj starejši in

zmožnejši kolega, ki si ga izpodrinil in katerega obitelji si siloma iztrgal kos boljšega kruha iz ust, ostane učitelj — toda značaj.

Razgled po šolskem svetu.

— **Risarska in slikarska šola. Rih. Jakopič in M. Sternen, Ljubljana.** I. Učni načrt. 1. Risanje in slikanje po živem modelu (človek, živali, rastline) in različnih neživih predmetih. 2. V mesecih: julij, avgust, september slikanje na prostem (model in krajinske slike). Pouk traja: dopoldan od 9. do 12. ure, popoldan od 2. do 4., zvečer od 5. do 7. ure vsak dan razen nedelj in praznikov. Večerno risanje (živ model) traja od oktobra do konca aprila. Pri risanju živega modela se razlaga po potrebi anatomija. Korektura po dvakrat na teden dopoldne, popoldne in zvečer. — II. Plačuje se mesečno naprej proti pobotnici, in sicer za: vsednevni pouk 30 K, dopoldanski 18 K, popoldanski 12 K, večerni 14 K. Izstop iz zavoda se mora naznaniti mesec prej. — Natančnejša pojasnila pri: Rih. Jakopiču, Ljubljana, Emonska cesta šte. 2. in M. Sternenu, začasno Godešič pri Škofji Loki.

— **I. državni gimnazij v Ljubljani** je razdeljen na dva gimnazija: nemški in slovenski. Nemei so tako s pomočjo klerikalcev dosegli svoj nemški gimnazij kot nemško trdnjavo v prodiranju proti jugu.

— **Laško učiteljske v Gradišču ob Soči?** Furlani se potegujejo za to, da bi dobili laško moško učiteljske v Gradišče. Prav! Gradišče je „la capitale del Friuli“. — V Gorico, ki je glavno mesto slovenskega dela dežele mora priti pa slovensko moško učiteljske! — Socialni demokrat Pittoni, poslanec tržaškega mesta, je 7. t. m. izjavil v listu „Lavoratore“, da so socialisti odločno za to, da se slovensko učiteljske premesti v Gorico, ki je v polni tretjini slovenska.

— **Zimski kurzi za stavbne obrtnike**, to je za zidarje, tesarje in kamnoseke, na c. kr. u m e t n o - o b r t n i s t r o k o v n i š o l i v Ljubljani se prične v ponedeljek, dne 7. novembra. Vsak kurz obsega tri zimske petmesečne tečaje. Obiskovalci se morajo izkazati s starostjo 18 let in učenim izpričevalom dotične obrti. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

— **Nemškemu „Schulvereinu“** pristopajo zadnji čas posebno visoki avstrijski plemenitišči kakor ustanovniki.

— **Šolarji — panslavistični agitatorji.** Kako daleč sega madjarski šovinizem, se je zopet pokazalo nedavno v Roszahelyju, kjer je ravnatelj piaristiške gimnazije odklonil štiri slovaške fantiče, češ, da so v ljudski šoli uganjali panslavistiško agitacijo. Ravnatelj je utemeljeval odklonitev s tem, da sinovi narodnostnih voditeljev sploh uganjajo panslavistiško agitacijo takoj v prvem razredu ljudske šole.

— **Načrti za novo vseučilišče v Bolgarski.** V kratkem prično graditi v Sofiji novo vseučilišče. V to svrhu je bolgarska vlada razpisala tri nagrade za najboljše načrte. Prvo nagrado v znesku 10.000 levov je dobil pariški graditelj I. Breosson, drugo 7000 levov ženevska arhitekta Henrik Garien in Charles Bisoti. Tretji načrt je nagrajen s 5000 levi. Zgradba vseučilišča brez notranje opreme bo stala nad 3.240.000 levov, a zgrajena bo na velikem prostoru poleg Narodnega Sobraja na bulvardu „Car Osvoboditelj“.

Z gospodarskega polja.

— **Vnanji promet z blagom Bosne in Hercegovine v letu 1906.** Glasom uradnih podatkov je znašal leta 1906 izvoz blaga iz Bosne in Hercegovine 117.714.041 kron, dočim je znašal uvoz v istem letu 109.184.522 kron.

— **Novi vinski zakon** za Avstrijo, po katerem bodo inozemskemu vinu zaprte meje v Istri in Dalmaciji in po katerem se ne bo smelo prodajati ponarejenega vina, je bil objavljen dne 31. avgusta. Ta zakon stopi v veljavo 20. novembra t. l., tri mesece po objavljenju.

— **Nov premogovnik na Hrvaškem.** V planini „Velika“ v pošeski županiji so odkrili velike zaloge premoga; cenijo, da ga je en milijon tonelat. Za kopanje premoga snujejo podjetje, ki mu je na čelu Henrik Kramar iz Maribora.